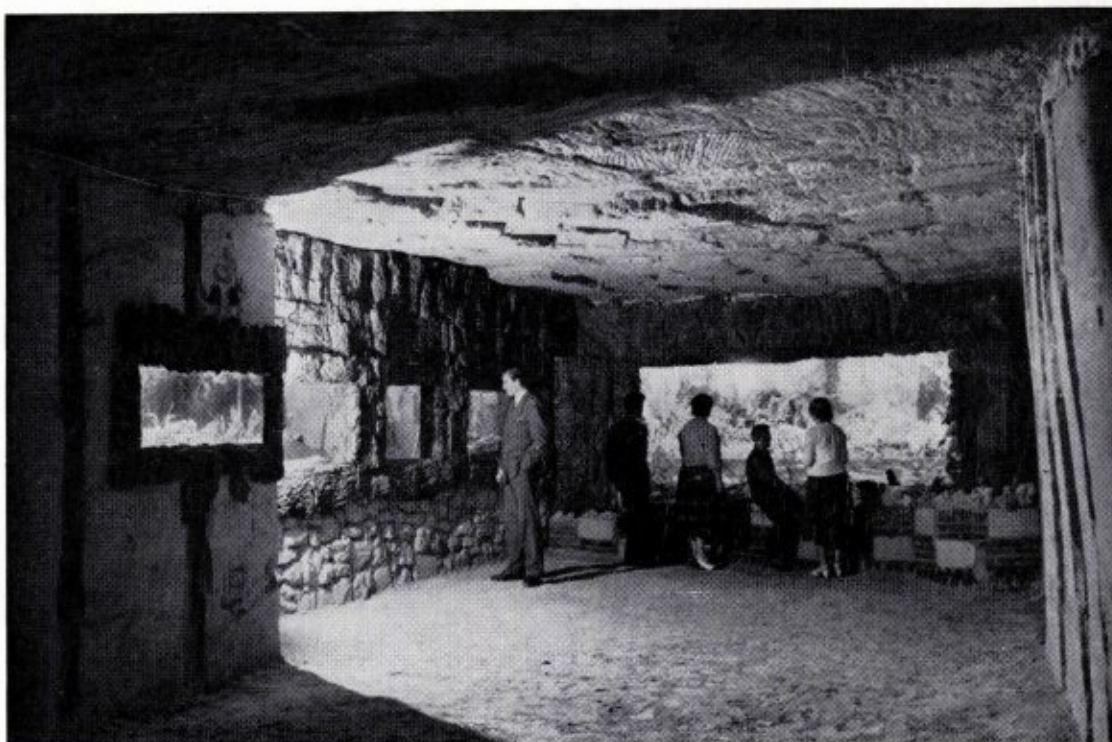

Fotopersbureau Het Zuiden

UIT EIGEN KRING — AQUA FAUNA EEN STICHTING

Dezer dage is de acte gepasseerd van de Stichting Aqua Fauna, het grotten-aquarium dat in de Slangenbergt te Geulhem (gem. Berg en Terblijt) ingericht werd door ons lid P. Marquet. Het is geen toeval, dat niet minder dan vier bestuursleden van het Natuurhistorisch Genootschap uitgenodigd zijn om in het bestuur van de nieuwe stichting zitting te nemen. Beide instellingen hebben immers als gemeenschappelijk doel, de kennis van- en de belangstelling voor de levende natuur waar mogelijk te bevorderen.

Aqua Fauna geeft een vrij volledig beeld van de vissen, die in ons land voorkomen, en waarvan een gewoon mens eigenlijk nooit iets te zien krijgt, omdat hij nu eenmaal niet zijn hoofd onder water kan steken om ernaar te kijken. Zelfs dieren uit het snel stromende water en uit zee kan men er aantreffen.

Voor gewone waterdieren loopt men echter niet meer te hoop, zoals b.v. in de tijd van Jan

Swammerdam en Antony van Leeuwenhoek, toen een enkel aquarium in de etalage van een apotheker al veel bekijks had. Zo is het tenminste geschetst door Heimans en Thijssen in een van hun bekende boekjes. Het grote publiek is tegenwoordig alleen nog maar te trekken met sensationele shownummers. En op sensatie is Marquet bij de inrichting van zijn aquarium gelukkig niet belust geweest. Het gevolg is echter, dat hij het in zijn eentje financieel niet heeft kunnen bolwerken. Dat is geen schande. Zelfs een wereldvermaard instituut als Artis kan het niet stellen zonder aanzienlijke subsidies van de overheid. Het is vooral om deze subsidiering mogelijk te maken, dat van Marquet's schepping nu een stichting is gemaakt. Laten wij hopen dat het zal lukken. Maar laten wij vooral ook meer gebruik maken van dit unieke aquarium bij onderwijs en opvoeding. Het kan in een belangrijke mate bijdragen tot het aankweken van een liefhebberij bij een jong geslacht, dat

in de toekomst, naar het zich laat aanzien, over veel vrije tijd zal kunnen beschikken. Ook geeft het ons een kans bij de zo hoog nodige onderwij vernieuwing. In dit verband is het niet ondienstig, op te merken, dat de inrichting 's zomers en 's winters, en ook op zondag, geopend is.

Bovendien biedt het aquarium belangrijke mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek! Door de betrekkelijk lage temperatuur van het water, 12° C., is het geschikt voor het bestuderen van het gedrag van die dieren, die uitsluitend in bronnen of in snel stromend water gevonden worden, en waarvan nog zo goed als niets bekend is. Door het constant blijven van de temperatuur zouden wij erin kunnen nagaan, welke de invloed is van langere of kortere dagen op

het gedrag van waterdieren, onafhankelijk van de daar in de natuur vast mee verbonden temperatuursveranderingen. Tenslotte is er de kans, om ook eens met echte grottendieren kennis te maken, b.v. met de blinde grottensalamander, de olm uit het Karstgebergte, een dier dat zich in dit nieuwe milieu ongetwijfeld thuis zal voelen. Zo zal Aqua Fauna dan uit kunnen groeien tot een echt hydrobiologisch en speleologisch station.

Vermelden wij ten slotte dat de sekretaris van de stichting is de heer E. Verhoeff, Pieter Vermeerstraat 4 te Heerlen, en dat de grot telefonisch bereikbaar is onder nummer O. 4406—2069.

Dr. P. J. VAN NIEUWENHOVEN.

HERDENKINGSREDE

BIJ HET VERSCHEIDEN VAN PROF. DR. W. J. JONGMANS

(13 aug. 1978—13 okt. 1957)

GEHOUDEN IN DE VERGADERING VAN 6 NOV. 1957

door

F. H. VAN RUMMELEN

In de morgen van 19 augustus l.l. verscheen Prof. Jongmans in mijn werkkamer. Een dergelijk tussentijds bezoek had, in de jaren na ons beider pensionering, meestal een bijzondere betekenis. In ieder geval was zo'n bezoek, dat ook wel eens wederkerig plaats vond, van een geheel andere aard als die vóór dien tijd — vanaf 1921 — toen wij vrijwel dagelijks wetenschappelijke en dienst-aangelegenheden met elkaar bespraken. Na onze pensionering hadden de bezoeken meestal tot doel elkaar te informeren over gebeurtenissen en onderwerpen, die wij gezamenlijk in de zeer vele jaren van samenwerking hadden ervaren en uitgewerkt.

Op de bewuste morgen 19 augustus kwam hij om mij — der goede gewoonte getrouw — de hand te drukken, alvorens voor meerdere weken naar Spanje te gaan. Daar zou hij trachten om zijn reeds aangevangen studie van het spaanse carboon af te ronden.

Wie van ons beiden had toen kunnen denken dat de gewisselde handdruk een afscheid voor het leven zou betekenen? Helaas! heb ik hem daarna niet meer weergezien. Na op 20 september teruggekeerd te zijn uit Spanje, dwong een

lichte ongesteldheid hem zijn kamer te houden. Niets wees echter op een naderend einde. Toch heeft de dood hem in de morgen van 13 oktober verrast.

Door het overlijden van Prof. Dr. Jongmans is een man, met een wereldnaam op wetenschappelijk gebied, van ons heengegaan, die vanaf 1920 lid van ons Genootschap geweest is.

Met de dagelijkse gang van zaken in ons Genootschap en Museum heeft hij weinig bemoeienis gehad. Daarvoor kon hij, bij zijn drukke werkzaamheden, geen tijd vrij maken. Door zijn grote liefde voor Limburg en zijn landschappen had ons werken en streven echter zijn volle sympathie. Dit blijkt wel het beste uit de boeiende „feestrede”, met zeer beachtenswaardige wenken, die hij voor ons Genootschap gehouden heeft, bij gelegenheid van de heropening van ons museum, op 16 mei 1932 (zie pag. 62/65 v. h. Natuurhistorisch Maandblad 1937). En als er een onderwerp op natuurhistorisch gebied ter tafel kwam, dat in het kader van onze publicaties paste, dan werd het prompt, ter plaatsing, aan de redactie onzer geschriften toegezonden.